

บทวิพากษ์ทางเลือกอัตลักษณ์และการต่อรองของคนข้ามเพศ

On Alternative Sexuality of Transgender Identities and Negotiation

สัทภรณ์ เรือนเงิน¹, ปิยลักษณ์ โพธิวรณ²

Satkhaporn Ruenngoeng¹, Piyaluk Potiwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ และการต่อรอง ของคนข้ามเพศ บทวิพากษ์ทางเลือก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่เปิดเผยตนเองว่าเป็นคนข้ามเพศ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์ แนวทางการสังเกต ผลการวิจัยพบว่า คนข้ามเพศยังขาดการทำความเข้าใจถึงความหลากหลายในตัวตน ที่นิยามตนเองแตกต่างกัน ซึ่งการนิยามตนเองเป็นแบบใดนั้นเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ และสถานการณ์ความเชื่อในขณะนั้น ปรากฏการณ์นี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการมองตนเองของคนข้ามเพศว่า ตัวตนของคนข้ามเพศมีลักษณะที่ลื่นไหลเปลี่ยนแปลงไปมา ไม่หยุดนิ่ง การที่จะตอบโต้หรือต่อรองกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม คนข้ามเพศจึงมีความจำเป็นที่จะมีการทำความเข้าใจในตนเอง หากจุดหมายของอัตลักษณ์ร่วมกัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ และยิ่งกว่าสิ่งใดก็เพื่อทำความเข้าใจในลักษณะของตัวตนคนข้ามเพศเองที่ยังมีทับซ้อน และหลากหลาย

คำสำคัญ : คนข้ามเพศ, อัตลักษณ์ และวิถีเพศ

Abstract

This research focuses on the marginalization process of the transgender in Thailand. The study aims to study the identities and negotiation on sexuality of the transgender, who are known in Thailand as *kateys* (miesaleit to female). The study also aims to study the impacts of the phenomena on the identities of the transgender and their power relations with others in communities. In studying, I will focus on the construction and contestation of identities and communities. I will apply qualitative research method and was conducted by in-depth interviews among 30

¹ อาจารย์ประจำ, สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำ, สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
โทรศัพท์: 089-940-3308

¹ Lecturer, Political Science, College of Law and Government, Rajabhat Mahasarakham University.

² Lecturer, Political Science, College of Law and Government, Rajabhat Mahasarakham University.

transgenders. The findings showed that many transgenders lack of understanding in their identities and transgenders define themselves differently. The definition of identities related to experience and situation of belief. This phenomenon has reflected to show oneself starting of a transgender that, the body of transgender has the character that flows to modify back and forth, still persistently fixed. The transgenders negotiate among themselves and with the society in their power relations, transgenders has will the necessity very much to trying understand themselves and seek the collective behavior within their group in order to construct their own right, identities and social space. Moreover, that is to understand transgender identity which still has to absorb overlap and various.

Keywords : Transgender, Identity and Sexuality

บทนำ

ในอดีตนั้น ความหมายและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เรื่องเพศ (Sex) ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของมนุษย์และปลอดจากความเป็นการเมือง เรื่องราวทางเพศถูกมองว่าเป็นเรื่องของธรรมชาติ และเป็นความต้องการพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ เรื่องของเพศที่ถูกต้องตั้งถามมักถูกจัดวางให้สอดคล้องกับความเป็นธรรมชาติที่มีมนุษย์ในสังคมสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนในสังคมส่วนใหญ่แล้วบุคคลแยกประเภทของความสัมพันธ์ทางเพศโดยใช้ธรรมชาติเป็นเกณฑ์ (Feinberg, 2006) มีความเชื่อว่าเพศนั้นไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ความสัมพันธ์ทางเพศแบบอื่นที่มองดูผิดธรรมชาติ จึงมักถูกตีตราว่าเป็นเรื่องของความผิดมีความวิปริตเบี่ยงเบนทั้งนี้เป็นเพราะระบบความคิดเรื่องเพศนั้นยังคงอยู่ภายใต้การครอบงำบนอุดมการณ์ของการแบ่งแยกระบบเพศตามธรรมชาติ การแบ่งแยกเพศตามระบบธรรมชาตินั้นก่อให้เกิดการสร้างคำใหม่และให้ความหมายใหม่ (Sedgwick, 1999) ที่ใช้เรียกกลุ่มคนที่อยู่นอกเหนือจากการแบ่งเพศที่ใช้ธรรมชาติเป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตอกย้ำเจตจำนงแห่งอำนาจที่แฝงไปด้วยความไม่ยุติธรรม นั่นคือภายใต้การแบ่งแยกเพศแบบธรรมชาติทำให้เกิดระบบเพศที่เหนือกว่าที่สังคมยอมรับได้ และเพศที่

ต่ำกว่า ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเชิดชูระบบเพศที่เหนือกว่าให้เสมือนมีความยิ่งใหญ่มากขึ้น เช่น การจัดระเบียบของอุดมการณ์รักต่างเพศว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องตั้งถาม ในขณะที่เดียวกัน การจัดประเภทให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้ที่รักเพศเดียวกัน และบุคคลข้ามเพศ โดยการให้นามเรียกขานหรือการกำหนดคำเรียกให้ เช่น เกย์ เลสเบียน กะเทย ทอม ดี ซึ่งการให้ชื่อนี้เท่ากับเป็นการให้ตำแหน่งแก่ผู้ที่ถูกจัดกระทำ อีกทั้งเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการแทรกแซงอำนาจของรัฐ เพื่อให้ความหมายแห่งอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านการใช้ปฏิบัติการทางภาษาในการพยายามสร้างวาทกรรม ดังนั้นเมื่อคนในสังคมได้รับการซึมซับระบบของปฏิบัติการทางภาษา ผ่านเงื่อนไขของอำนาจที่ดูเสมือนว่าชอบธรรม ย่อมส่งผลให้เกิดความสำเร็จของวาทกรรม นั่นคือ การยอมรับระบบเพศและความหมายใหม่ที่สังคมสร้างขึ้นว่าเป็นความถูกต้อง เพื่อจ่ายต่อการจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในรูปแบบที่คนสังคมส่วนใหญ่ต้องการ

ด้วยเหตุนี้บุคคลที่ถูกจัดวางให้อยู่ในระดับชั้นที่สังคมไม่ให้การยอมรับ หรือบุคคลที่ถูกจัดวางให้เป็นเพศที่ผิดไปจากกระแสหลัก เช่น บุคคลข้ามเพศ และบุคคลที่รักเพศเดียวกัน แม้แต่บุคคลผู้ที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม (transvestites) จึงมักถูกตีตราจากกรอบมาตรฐานหลักทางสังคมว่าเป็นกลุ่มคนเบี่ยงเบน มีความวิปริตทางทางเพศ

หรือมีอาการผิดปกติทางจิต และเป็นภัยของสังคม สมควรที่รัฐจะต้องเข้ามาจัดการควบคุม (Feinberg, 2006) จะเห็นได้ชัดเจนนว่าการให้บทบาทของรัฐต่ออำนาจในการจัดการเรื่องของเพศนั้นเป็นความทับซ้อนบนความเป็นการเมือง รัฐมีกลไกการควบคุมทางเพศของบุคคล โดยการออกกฎหมาย หรือกำหนดนโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ชอบธรรมในการจัดการกับประเด็นทางเพศที่ไม่เข้ากับประเด็นของมาตรฐานสังคมที่รัฐระบุไว้ รัฐรับรองการกระทำทางเพศที่ถูกต้องตามกฎหมาย รัฐให้อภิสิทธิ์แก่คนที่ทำตามกรอบกติกาที่รัฐกำหนด เช่นการคุมครอง หรือการให้สิทธิ สวัสดิการ ในขณะที่ผู้ที่ขัดขึ้น ไม่ยอมทำตาม จะถูกลงโทษ โดยการลงโทษจะเป็นไปในรูปแบบของการไม่ได้รับการคุ้มครอง จึงเป็นที่มาของการปฏิบัติเรื่องเพศในปัจจุบันให้มีความเป็นการเมืองมากขึ้น เรื่องของเพศได้กลายเป็นประเด็นหลักในการต่อสู้ ต่อรอง บนพื้นที่ทางการเมืองทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ บุคคลหลายกลุ่มพยายามที่จะตั้งคำถามกับประเด็นท้าทายเรื่องเพศที่ต่างออกไปจากเรื่องเพศกระแสหลัก และเริ่มมีความหลากหลายของแนวทางในการพยายามต่อรอง พร้อมทั้งยกระดับและพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศของตนให้ทัดเทียมกันกับคนทั่วไปในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ และการต่อรองด้านวิถีทางเพศของคนข้ามเพศ
2. ศึกษาผลของการต่อรองด้านวิถีทางเพศ และตัวตนของกลุ่มคนข้ามเพศ

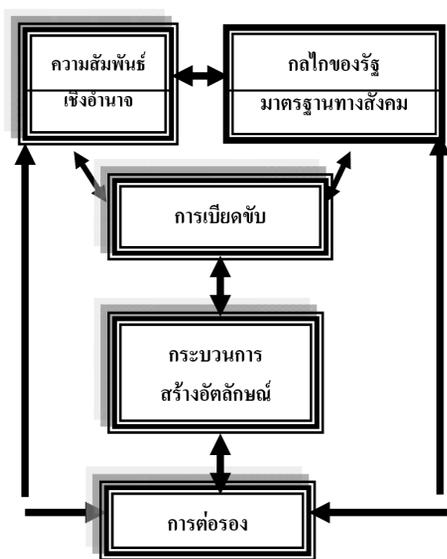
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบมุ่งเน้นการศึกษาโดยใช้หลักของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่

เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ และการต่อรองด้านวิถีทางเพศของกลุ่มคนข้ามเพศ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการต่อสู้ กับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ซึ่งเป็นการบูรณาการข้อมูลทั้งทางด้านพฤติกรรมทางสังคม การรวมกลุ่ม ของคนข้ามเพศโดยใช้หลักการของระเบียบวิธีวิจัยแบบ Oral History เพื่อเป็นการศึกษา Life History ภายใต้กระบวนการทัศน์สร้างสรรค์สังคม ในการบอกเล่า หรือการเล่าเรื่องที่เคยถูกละเลย หรือปฏิเสธไม่ให้มีการกล่าวถึง เพื่อให้ทราบถึง การดำรงชีวิตประจำวันและกระบวนการต่อสู้ในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การปรากฏตัวของบุคคลที่ถูกจัดว่าเป็นเพศที่ผิดออกไปจากเพศกระแสหลัก ได้ถูกตีตราจากกรอบมาตรฐานหลักทางสังคมว่าเป็นกลุ่มคนเบี่ยงเบน มีความผิดปกติทางเพศ และทางจิตใจ นับว่าเป็นภัยต่อสังคมและเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเยาวชน สมควรที่รัฐจะต้องเข้ามาจัดการควบคุม การให้บทบาทของรัฐต่ออำนาจในการจัดการเรื่องของเพศจึงเป็นความทับซ้อนบนความเป็นการเมือง เนื่องจากรัฐมีกลไกการควบคุมทางเพศของบุคคล โดยการออกกฎหมาย หรือกำหนดนโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ชอบธรรมในการจัดการกับประเด็นทางเพศที่ไม่เข้ากับประเด็นของมาตรฐานสังคม รัฐรับรองการกระทำทางเพศที่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้อภิสิทธิ์แก่คนที่ทำตามกรอบกติกาที่รัฐกำหนดในรูปของการคุมครอง ในขณะที่ผู้ขัดขึ้น ไม่ยอมทำตาม จะถูกลงโทษ โดยจะเป็นไปในรูปแบบของการไม่ได้รับการคุ้มครองจากรัฐ ดังนั้นกลุ่มคนเหล่านี้จึงพยายามที่จะต่อสู้เรียกร้องเพื่อจะแสดงออกทางตัวตนด้านอัตลักษณ์ของตนให้เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งเพื่อที่จะต่อรองกับการจัดการทางอำนาจในสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพื้นฐานอันพึงจะได้จากสังคม และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนและของกลุ่มให้ดีขึ้นจากอดีต

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

คณข้มเพทที่เป็นชายรักเพทเดียวกันที่เปิดเผยตนเองว่าเป็นคณข้มเพท ทั้งที่แปลงเพทและยังไม่ผ่านการแปลง ซึ่งเป็นผู้ที่ยินดีให้ความร่วมมือและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการศึกษาอย่างแท้จริง โดยที่กลุ่มเป้าหมายเป็นคณคณข้มเพทที่มีอายุมากกว่า 20 ปี ที่อาศัยอยู่ในประเทศ จำนวน 30 คณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสังเกต โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสังเกตไว้ล่วงหน้า ซึ่งในขณะที่ผู้วิจัยจะเข้าไปสู่พื้นที่ในการศึกษา ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับบริบทสภาพทั่วไปของพื้นที่นั้น คือ ความเป็นอยู่ ลักษณะทั่วไปของคณข้มเพท

ทั้งทางด้านอาชีพ การศึกษา รายได้ และลักษณะของงานที่ทำ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเข้าไปสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คือ การเฝ้าสังเกตพฤติกรรมทางสังคม เช่น การเข้าไปสังเกตการพูดคุยกันภายในกลุ่มคณข้มเพท และสังเกตลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์กับคณคณอื่นที่ไม่ใช่คณข้มเพทว่าเป็นอย่างไรมีการทำกิจกรรมอะไรบ้างในแต่ละวันหรือแม้แต่การเข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มบ้างเป็นครั้งคราว โดยผู้วิจัยมีแนวทางการสังเกต ประกอบไปด้วย แนวทางการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และแนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และรวมถึงข้อคำถามที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการสังเกต โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview หรือ SSI) ในการสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ ส่วนการให้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายนั้นจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ในขณะที่ทำการศึกษาผู้วิจัยจะปรับแนวทางในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) การบันทึกเสียงคำสัมภาษณ์/บันทึกภาพ/สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกเสียง บันทึกภาพ เพื่อเป็นการช่วยความจำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนเสมอ เมื่อได้รับอนุญาตจึงจะทำการบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยทำการอ่านข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งฟังเสียงจากการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม ที่บันทึกมา เพื่อให้เห็นรายละเอียดทั้งหมด เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถหาสาระหลักและหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นข้อความรู้หลัก (theme) และรอง ที่ได้จากการประมวลข้อมูลดังที่กล่าวถึง

2) การวิเคราะห์โดยใช้ตาราง (matrix analysis) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาถูกนำมาจัดกลุ่มข้อมูลโดยใช้ตาราง (matrix) เพื่อให้เห็นความชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ร่วมในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาที่กล่าวถึงข้างต้น

ผลการวิจัย

1) อัตลักษณ์และการต่อรองบหวีลีเพศทางเลือก

คำว่า “อัตลักษณ์” (identity) เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเดิมในสังคมไทยใช้คำว่า “เอกลักษณ์” หมายถึง สิ่งที่เป็นคุณสมบัติของคนหรือของสิ่งหนึ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ทำให้สิ่งนั้นโดดเด่นขึ้นมาจากสิ่งอื่น อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นการก่อรูปทางวัฒนธรรม ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่าบางครั้งอัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา อัตลักษณ์มักถูกผลิตขึ้น ถูกบริโภค และถูกควบคุมจัดการในวัฒนธรรม อีกทั้งความเป็น “อัตลักษณ์” มีการสร้างผ่านระบบความหมายของการสร้างภาพตัวแทน (symbolic system of representation) แต่ต่อมาความหมายของคำว่า “อัตลักษณ์” ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปตามการเลื่อนไหลของบริบท นั่นก็คือหากจะมอง “อัตลักษณ์” ในเชิงของทฤษฎียุคหลังสมัยใหม่ (postmodernism) ความหมายของอัตลักษณ์ได้ถูกทำให้แปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรม อีกทั้งทำให้เกิดความเลื่อนไหลของวัฒนธรรมที่เต็ม

ไปด้วยความซับซ้อน ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ความเป็นมาตรฐานในเรื่องของระบบคุณค่า ทั้งนี้ไม่มียกเว้นแม้แต่ในประเด็นของเรื่องราวทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศ

ในยุคปัจจุบันภาวะทางสังคมสมัยใหม่ เมื่อมีการอ้างอิงถึงเรื่องของเพศ ไม่ว่าจะเป็นเพศตามธรรมชาติ เช่น เพศชาย หรือเพศหญิง รวมไปถึงเรื่องของการเป็นหญิงกับชาย ความเป็นชาย ความเป็นหญิง ทั้งหมดมักตกอยู่ภายใต้ตรรกะของนัยยะคู่ตรงข้าม ซึ่งเป็นคู่ที่มีความหมายที่แน่นอนและตายตัว โดยการใช้ความหมายของคู่ตรงข้ามนั้นตั้งอยู่บนความเชื่อในเรื่องที่พิสูจน์ได้ตามวิทยาศาสตร์ เชื่อในเรื่องของความเป็นเหตุเป็นผล การให้ความหมายในเรื่องของเหตุผลตามวิทยาศาสตร์นั้นได้ใช้ในการครอบคลุมการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ของความเป็นหญิงและความเป็นชาย ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้เรื่องระหว่างเพศที่ไม่ได้จัดอยู่ในระบบตามธรรมชาติกลายเป็นสภาพที่ไม่สามารถจะยอมรับได้ ทั้งนี้เป็นเพราะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะพิสูจน์ ตรวจสอบได้ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ จนนำมาสู่กระบวนการศึกษา การทดลอง เพื่อทดสอบความเป็นเพศแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากเพศธรรมชาติ ซึ่งกระบวนการทางเพศนี้ถูกทำเป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรค อันเป็นที่มาของเหตุผลทางการแพทย์และเหตุผลทางจิตวิทยาว่า เป็นกลุ่มคนที่มีความวิปริต มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีอารมณ์รุนแรง แม้แต่กระทั่งเป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางเพศในรูปแบบต่างๆ อันนำไปสู่กระบวนการกีดกันและเบียดขับอัตลักษณ์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ ที่มีอย่างหลากหลายในสังคม

จากข้อมูลที่ได้ในการศึกษา พบว่าในหลายสังคมที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นสังคมตะวันตกหรือสังคมไทย ปรากฏอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่เป็นคนรักเพศเดียวกันทั้งชายและหญิง ถูกทำให้เป็นชายขอบเพราะความแตกต่างในเรื่องของทัศนคติ

รสนิยม และเพศวิถี ที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการตามมาตรฐานหลักของสังคมที่พยายามผลักดันให้รักต่างเพศ เป็นวิถีการปฏิบัติทางเพศที่ถูกต้องดีงาม ตามอิทธิพลของค่านิยมเรื่องของการเป็นชาย และความเป็นหญิงที่สังคมกำหนด แต่ถึงอย่างไรก็ตามเรื่องของอัตลักษณ์ทางเพศ มีการศึกษาจำนวนมาก ที่พยายามจะบอกว่า อากาของการเป็นคนรักเพศเดียวกันนี้ไม่ใช่อาการของการเป็นคนจิตวิปริตแต่เป็นไปตามสิ่งที่ถูกกำหนดไว้ในยีนและโครโมโซม นั่นคือ "อัตลักษณ์ทางเพศ" ได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ที่ นอกจากนี้ยังมีคำอธิบายเชิงสังคมวิทยาที่เชื่อว่าการเป็นชายขอบของคนรักเพศเดียวกันเป็นผลมาจากการกระทำทางสังคม ที่ทำให้อัตลักษณ์ทางเพศมีแง่มุมของการเลือกและต่อรองของคนในกรอบความหมายเรื่องเพศที่จำกัดว่า คนเป็นได้เพียง ชาย หรือหญิง โดยกำหนดจากอวัยวะเพศเมื่อแรกเกิด และความสัมพันธ์ทางเพศที่ปกติต้องเป็นเรื่องของชายและหญิงเท่านั้น

นอกจากนี้อัตลักษณ์ทางเพศยังเกี่ยวข้องกับทางเลือกที่จะแสดงออกทางร่างกาย กิริยามารยาท และวิถีชีวิตของคนว่าจะจะเป็นชายหรือหญิง ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับที่สังคมหรือรัฐกำหนดขึ้น ซึ่งในความเป็นจริงในสังคมยังมีกลุ่มคนที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันจำนวนไม่น้อยที่ยอมกำหนดเพศภาวะในระบบสองเพศตามกระแสหลัก แต่ยังมีบางส่วนที่มีลักษณะที่แตกต่างออกไปจากเพศภาวะที่สังคมมอบหมายให้ เช่น บางคนมีลักษณะของอวัยวะเพศที่ไม่ชัดเจน บางคนแต่งกายตรงข้ามกับเพศเป็นครั้งคราว หรือตลอดเวลา และโดยเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยให้คนอื่นได้เห็นได้รับรู้ บางคนพยายามอิงตนเองให้เข้ากับเพศกระแสหลักโดยการอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่น การปรับเปลี่ยนอวัยวะเพศให้สอดคล้องกับเพศที่ตนอยากเป็น นอกจากนี้ อัตลักษณ์ทางเพศยังมีแง่มุมของการเลือกและแสดงออกของรสนิยม และวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ และ

เกี่ยวข้องกับเพศวิถีทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน หรือการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลต่างเพศ และการมีเพศสัมพันธ์กับทั้งบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศกัน

ดังประสบการณ์ของคนข้ามเพศบางคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางเพศที่มีการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบร่างกาย ระบบดีเอ็นเอ ยีน รหัสพันธุกรรมในส่วนของจีโนไทป์ การเรียงรหัสของโครงสร้างดีเอ็นเอ ที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกของประสบการณ์ของคนในสิ่งแวดล้อม ที่สะท้อนให้เห็นถึงบุคลิก การกระทำ การแสดงออกที่สอดคล้องระหว่างปัจจัยทางชีววิทยาของร่างกายและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันคนข้ามเพศบางคนยังมีความเชื่อที่ว่าตนเองมีอัตลักษณ์ทางเพศแบบนี้เป็นเพราะในเชื้อสายตระกูลนั้นมีคนเป็นมาก่อน และมีแนวโน้มว่าลูกหลานรุ่นใหม่ที่ตามมาก็มีแนวโน้มที่จะเป็นคนข้ามเพศด้วย ดังความเชื่อของ กบ คนข้ามเพศวัย 30 ปี ผู้นี้

คิดว่าที่ตนเองต้องเป็นกะเทยนี้ น่าจะเป็นเรื่องของพันธุกรรม หรือฮอโรโมน เพราะว่าลูกชายของป้าก็เป็นกะเทยเหมือนกัน และหลานชายลูกของพี่สาวตอนนี้อยู่ชั้นประถมแล้ว ก็เหมือนๆจะเป็นกะเทยด้วย แบบนี้จะไม่ให้เชื่อว่าเป็นเรื่องของพันธุกรรมก็คงไม่ได้

แต่ในบางความเชื่อของความเชื่อความเป็นเพศในมุมมองของคนข้ามเพศบางคน กลับเชื่อว่าเรื่องของจิต และการครอบงำทางเพศ ทำให้สะท้อนบทบาทของความเป็นเพศมากกว่า โดยคนข้ามเพศหลายคนที่มองว่าการเป็นคนข้ามเพศนี้เกิดจากพฤติกรรมเลียนแบบทางเพศจากบิดา มารดาหรือพี่น้อง และเกิดจากความคาดหวังทางสังคมที่ทำให้เห็นความเป็นเพศ ความเชื่อนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักสตรีนิยมบางกลุ่มที่นำข้อคิดของฟรอยด์ นักจิตด้านจิตวิทยามาอธิบายความเป็นเพศในฐานะของกระแงที่สะท้อนเรียนรู้ทางพฤติกรรมของสังคม และความคาดหวังทางเพศของครอบครัว การใส่

รหัสทางเพศตั้งแต่เกิด เช่นการตั้งชื่อให้บุตรหลาน โดยการตั้งชื่อนี้เป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคม อย่างหนึ่งที่เป็นการจัดวางอัตลักษณ์ทางเพศให้กับคน โดยบทบาททางเพศที่เหมาะสมจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าความเป็นเพศไม่ได้มองแค่ลักษณะทางชีววิทยา โดยดูจากอวัยวะเพศที่เกิดมาเท่านั้น แต่ทว่ากลับมองได้จากมิติทางวัฒนธรรม จากที่กล่าวมานี้ทำให้เชื่อได้ว่า ความเป็นเพศ หมายถึงการ เรียนรู้ความหมายทางสังคม การเกิดมาเป็นชาย หรือ หญิง เป็นกระบวนการทางวัฒนธรรม คำว่า เพศ จึงอาจจะหมายถึงเพียงระบบชีววิทยาของร่างกาย แต่คำว่า ความเป็นเพศ จึงควรจะเป็นความหมายทางวัฒนธรรมมากกว่า

ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามความเป็นเพศนี้ มีความสำคัญต่อความหลากหลายเพราะสามารถอธิบายได้หลายความหมายตามความแตกต่างของวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น แต่ในทางตรงกันข้าม ความเป็นเพศ กลับไม่เพียงพอที่จะอธิบายถึงความชื่นชอบ ความพึงพอใจทางเพศ รสนิยมทางเพศ ที่พบเห็นได้อย่างหลากหลายในสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ความคาดหวังของสังคมนั้นมักจะถูกทำลายและสลายเมื่อคนข้ามเพศเริ่มโตและรู้ความหมายของชื่อที่ถูกใส่รหัสตั้งแต่เกิด คนข้ามเพศหลายคนมีการให้รหัสใหม่แก่ตนเอง เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ใหม่ของตนและบทบาททางเพศใหม่ เช่น การเปลี่ยนชื่อให้เลียนแบบความเป็นหญิงมากขึ้น ดังคำกล่าวของ เชษฐาญญ ซึ่งชื่อใหม่ว่า เชษฐาญญ ก็ชื่อมันเหมือนผู้ชาย หนูเลยตั้งชื่อใหม่ให้ตนเอง และก็ไปเปลี่ยนอย่างเป็นทางการแล้วที่อำเภอ พ่อกับแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไรนะ เขาก็แล้วแต่เรา ส่วนชื่อเล่นว่า น้องเฟริสนี่ก็เปลี่ยนมานานแล้ว

แต่แม้ว่าจะมีการพยายามทำความเข้าใจถึงบทบาททางเพศอย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงของสังคมแล้ว ชีวิตความหลากหลายทางเพศยังถูกมองว่าผิดนัก หลายครั้งที่ถูกตีตราว่าเป็นชายขอบของสังคม ชนกลุ่มน้อยของสังคม หรือแม้แต่

การมองว่าเป็นปัญหาสังคม คำว่าเบี่ยงเบน พวกเบี่ยงเบน โรคจิต เหมือนจะกลายเป็นคำพูดติดปากของคนทั่วไป เมื่อมองมาที่คนข้ามเพศ การถูกมองและให้ความหมายเช่นนี้ เป็นผลกระทบจากสังคมโดยตรง เพราะนั่นคือการให้ความหมายของสังคม ตามมาด้วยการควบคุมทางสังคมในรูปของบรรทัดฐานสังคม ศีลธรรม และกฎหมาย

หนูโกรธนะที่มีคนเรียกหนูว่า โรคจิต เบี่ยงเบน แต่หนูทำไม่ซินเสียที่ ทั้งที่ก็ได้ยินมาตั้งแต่เด็กแล้ว จนเดี๋ยวนี้เรียนมหาลัยแล้ว เพื่อนก็ยังมองว่าเบี่ยงเบน ขนาดว่าไปเข้าค่ายพุทธธรรม พระก็ยังเทศก์ว่า พวกหนูเป็นพวกมีกรรม ในชาติที่แล้วมีเพศสัมพันธ์ในวัด ชาตินี้เลยต้องเกิดมาเป็นกะเทย หนูรู้สึกอายเพื่อนมากเลยคะ

นี่เป็นตัวอย่างของความน้อยเนื้อต่ำใจของ เชษฐาญญ ข้ามเพศสาวผู้เปลี่ยนชื่อตนเองให้เป็นหญิงได้ระบายออกมาถึงการให้ความหมายของสังคมที่พบในปัจจุบัน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนข้ามเพศจะมีการพัฒนาอัตลักษณ์เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้รอดพ้นจากกระบวนการประทับตราทางสังคม ด้วยเหตุนี้คนข้ามเพศหลายคนได้มีการแสดงออกเพื่อต่อต้านกับการจัดความสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อล้มล้างระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และเพื่อให้มีสำนึกร่วมกันกับคนข้ามเพศที่ถูกกระทำเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพื่อปกป้องตนเองจากการถูกกดขี่ และการเบียดขับ จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มคนข้ามเพศ สอดคล้องกับที่ฟูโก และเดอลูซ (Foucault and Deleuze) เสนอแนะว่า ผู้ที่ถูกกระทำสามารถพูดหรือแสดงเจตจำนงของตนเองได้ เนื่องจากความเป็นตัวตน ของคน มี 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ตัวตนที่เกิดจากการถูกกดขี่ (subject of oppressed) และ ระดับที่ 2 ตัวตนที่เกิดจากความปรารถนาและอำนาจ (subject of desire and power) ด้วยเหตุนี้คนข้ามเพศซึ่งต้องการตัวตนที่เกิดจากความปรารถนา และอำนาจ จึงสามารถที่จะมีการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์เพื่อต่อรองกับระบบสังคมได้

แต่เงื่อนไขที่ทำให้คนข้ามเพศสามารถต่อรองกับอำนาจได้คือ ความหลากหลายของกลุ่มคนข้ามเพศเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ ความเชื่อในระบบเพศที่ต่างกัน เชื้อชาติ อายุ ชนชั้น การศึกษา และอื่นๆ ในบางกรณีคนข้ามเพศที่ถูกกดขี่ ก็ได้กลายเป็นผู้กดขี่คนกลุ่มเดียวกันเองในอีกสถานการณ์หนึ่ง การกดขี่จึงไม่ใช่ว่าได้เด็ดขาดและผูกขาดไปได้ทุกสถานการณ์เสมอไป

2) ผลของการพัฒนาอัตลักษณ์และการต่อรองบทวิधिเพศทางเลือก

ในบางครั้งอัตลักษณ์ทางเพศยังเป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้ ต่อรองและการขัดแย้งของคนหลายกลุ่มในระบบที่ถูกบังคับหรือคนที่พยายามจัดทางเลือกของวิถีชีวิตให้กับตนเอง คนที่ถูกเหยียดหยามทางสังคมหรือคนที่ไม่สามารถเข้าถึงความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์จากรัฐ ที่ผูกขาดการรับรองเพศสภาพและเพศวิถีของพลเมือง ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มคนที่เลือกเดินตามเพศภาวะที่ตนเองกำหนด บ่อยครั้งที่กลุ่มคนเหล่านี้ ต้องกลายเป็นคนที่มีความเสียเปรียบหรือความไม่เท่าเทียมทางสังคม เพียงเพราะการเลือกอัตลักษณ์ทางเพศที่ต่างไป ด้วยเหตุนี้ในการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มคนเหล่านี้ต้องเผชิญจึงมักใช้แนวคิดเรื่องของอัตลักษณ์ทางเพศ ในการต่อรองให้เกิดการรับรองความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติบนฐานของอัตลักษณ์ทางเพศ การเคลื่อนไหวทางสังคมนี้จึงเท่ากับเป็นการเพิ่มพูนเสรีภาพของคนและเลิกกักขังคนไว้กับความไม่เท่าเทียมอันเนื่องมาจากการเลือกนิยามตนเองและแสดงออกในเรื่องอัตลักษณ์

อย่างไรก็ตาม แม้วิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนข้ามเพศ ดูเหมือนจะเป็นชายขอบของสังคม แต่ในความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นก็เชื่อว่าคนข้ามเพศทุกคนจะเจอสถานการณ์แบบเดียวกัน คนข้ามเพศหลายคนที่ได้รับการยอมรับและสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตประจำวันได้ แต่แม้จะมีเป็นจำนวนน้อยหากจะเทียบกับคน

ข้ามเพศทั้งหมดโดยเท่าที่พบ คนข้ามเพศส่วนใหญ่ที่ได้รับการยอมรับ มักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี และมีความสามารถที่โดดเด่นอย่างชัดเจนเท่านั้น แม้การดำรงชีวิตประจำวันจะโดนกระทำจากสังคมอย่างไม่เท่าเทียมกัน แต่คนข้ามเพศจำนวนไม่น้อยยังมีความเชื่อเหมือนกัน คือ การพยายามอ้างอิงเพศธรรมชาติ โดยในปัจจุบันนั้น เทคโนโลยีทางการแพทย์และระบบชีววิทยาที่ก้าวหน้า สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของคนข้ามเพศบางคนที่มีความพยายามเลียนแบบเพศหญิงและมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อเป็นผู้หญิงได้อย่างสมบูรณ์แบบ แต่บริการทางการแพทย์นี้ ก็ยังถูกจำกัดไว้บนระบบเศรษฐกิจแบบบริโภคนิยม คนข้ามเพศที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ดีพอ จึงจะสมหวังในการเปลี่ยนแปลงตนเองได้ ในเวลาเดียวกันคนข้ามเพศหลายคน ก็ยังมีความเชื่อที่ต้องการเป็นตัวของตัวเองมากกว่า ไม่ได้ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นเพศหญิงแต่อย่างใด หากแต่เพียงต้องการการยอมรับ ต้องการคุณภาพชีวิตที่ยุติธรรมเหมือนคนทั่วไปในสังคม และเพียงแต่ต้องการสิทธิขั้นพื้นฐานอันควรจะได้เท่านั้น

แต่สิ่งที่พบเห็นได้ในสังคมไทย แม้ว่าจะไม่มีข้อกฎหมายในการเอาผิดบุคคลที่เป็นรักเพศเดียวกัน และคนข้ามเพศ เหมือนดังประเทศบางประเทศในโลก และถึงแม้ว่าในวิชาการทางการแพทย์สากลจะได้ทำการถอดถอน “การรักเพศเดียว (Homosexual)” ออกจากรายชื่อของโรค มาเป็นเวลากว่าสามสิบปีแล้วก็ตาม การลงโทษทางสังคมยังสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป อย่างเช่นสังคมด้านจิตวิทยาของไทย ยังเพิกเฉยและยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจเพื่อแก้ไขอคติทางสังคมที่มีต่อกลุ่มคนเหล่านี้ แม้ว่าจะอยู่ในยุคที่ทันสมัยเพียงใด ทั้งนี้ก็เพราะยังพบว่า ข้อมูลทางด้านวิชาการทางการแพทย์ หรือ จิตวิทยาหลายฉบับที่ยังระบุไว้ชัดเจนว่า คนข้ามเพศ คน

รักเพศเดียวกัน เป็นความผิดปกติทางจิต ตรงนี้เป็นอีกเรื่องราวหนึ่งที่คนข้ามเพศได้หยิบยกมาเป็นประเด็นในการเรียกร้องถึงความรู้สึก และสภาพจิตใจของคนข้ามเพศ และที่คนรักเพศเดียวกันต้องเผชิญ ทั้งนี้เป็นเพราะอคติที่มีของสังคมได้กีดกันสิทธิที่พึงจะได้ในส่วนของการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะด้วยความอายเมื่อต้องพบแพทย์ หากระบบร่างกายมีปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับระบบสืบพันธุ์ หากจะต้องอธิบายให้แพทย์เข้าใจว่าปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นมาจากการมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน รวมไปถึงการขาดข้อมูลในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยระหว่างเพศเดียวกัน การดูแลสุขภาพ รวมไปถึงการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในด้านการให้คำปรึกษาปัญหาชีวิต และสุขภาพ เจกเช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบต่างเพศ

จากที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงมุมหนึ่งที่พบจากผลของการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ของคนข้ามเพศ ที่นอกเหนือจากประเด็นทางด้านกฎหมาย การเปลี่ยนคำนำหน้าชื่อ การเกณฑ์ทหารที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนกว่า แต่ทั้งนี้ในเรื่องของการกีดกันทางสังคม อย่างเรื่องของระบบของสุขภาพ ของคนข้ามเพศยังเป็นปัญหาที่ซ่อนทับบนมิติทางวัฒนธรรม เท่าที่ผ่านมานโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะในยุคใด สมัยใด จะมุ่งให้ความสำคัญสำคัญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคที่เน้นไปที่ปัญหาของการให้ความรู้ด้านแง่มุมของชีวิต รัฐมักจะเน้นไปที่การรณรงค์การป้องกันการระบาด และยังระบุงการรณรงค์ไว้ชัดเจนว่าให้ประชาชนงดมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ในภาวะกลุ่มเสี่ยง และแน่นอนกลุ่มของคนข้ามเพศถูกระบุว่าเป็นคนกลุ่มเสี่ยง จากนโยบายนี้เป็นการตอกย้ำ และตีตราบุคคล กลุ่มคนข้ามเพศ ที่ต้องถูกมองว่าเป็นคนแพร่เชื้อ เป็นพาหนะของโรค อีกทั้งด้วยโครงสร้างระบบบริการที่ยังคงยึดแนวทางในการแก้ไขปัญหาสุขภาพในเชิงระบาดวิทยาเป็นหลัก โดยมองจากมุมที่ยึดเอาเรื่องโรคเป็นตัวตั้ง มองคนเป็นเพียงผู้ป่วย ที่ต้องมีการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาด

และในการรักษาให้รักษาไปตามอาการ นอกจากนี้ในส่วนของการแพทย์และการสาธารณสุขยังได้รับมอบสิทธิ และมีอำนาจเต็มที่ในการจัดการกับร่างกายของผู้ป่วย และเมื่อระบบของการดูแลจัดการนั้นยังผูกขาดกับระบบการทำงานแบบราชการ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบบการรวมศูนย์อำนาจ จึงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้า รูปแบบของการให้บริการจะเป็นเชิงตั้งรับให้ผู้ป่วยเป็นคนเข้าหา และให้บริการไปตามหน้าที่ รวมไปถึงการมีปัญหาในเรื่องของระเบียบที่มีข้อปฏิบัติยุ่งยากซับซ้อน และมีขั้นตอนในการดำเนินการที่ต้องใช้เวลานาน ทำให้คนข้ามเพศหลายคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้

ด้วยข้อจำกัดของการบริการสุขภาพที่ได้รับ คนข้ามเพศและคนรักเพศเดียวกัน จึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการทำงาน ให้มีเอื้ออำนวยความสะดวกต่อพรรคพวกของตนเองให้มากที่สุด ลดทอนปัญหาการขาดความร่วมมือกับภาครัฐ มีการเปิดให้บริการคลินิกสุขภาพ เช่น ของเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ เครือข่ายสุขภาพชายรักชาย และอื่นๆ แต่ทว่าคลินิกการให้บริการนี้ยังขาดแคลนอุปกรณ์ บุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และในหลายครั้งที่ต้องให้บริการกันเอง ด้วยเหตุนี้แนวคิดของเรื่องระบบการประกันสุขภาพ และสุขภาพะทางเพศ จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของผลของการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนข้ามเพศ และเป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงควบคู่ไปกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมภาคประชาชนของบุคคลกลุ่มต่างๆที่ทำงานในประเด็นของสุขภาพ เช่น สุขภาพของผู้หญิง ประเด็นของโรคเอดส์ ที่เป็นการต่อรองกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้ในส่วนของการเคลื่อนไหวทางสังคมมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องไปถึง ทศนคติในการท่องเที่ยวเพศในเชิงบวก การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การปราศจากความรุนแรง การถูกเลือกปฏิบัติ และการถูกบังคับ รวมไปถึงการให้มีการยอมรับและเคารพในสิทธิ ความแตกต่างที่หลากหลาย

ทางตัวตนทางเพศ และวิถีชีวิตทางเพศแบบต่าง ๆ

ในยุทธศาสตร์สำคัญของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนข้ามเพศ จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายส่วน ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของสุขภาพทางเพศ นโยบายทางด้านสาธารณสุข แต่ยังรวมถึงการให้การศึกษา นโยบายทางการเมือง มาตรการทางกฎหมาย และพื้นที่สาธารณะ เช่น การเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ กลุ่มคนข้ามเพศได้เผยแพร่แนวคิดและปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่ในเรื่องของเพศ โดยให้มองเรื่องของเพศเป็นเชิงบวก สามารถพูดถึงได้ และให้สังคมได้ตระหนักถึงการมีอยู่ของเพศภาวะ เพศวิถีที่มีความหลากหลาย พร้อมทั้งให้มีการเคารพในทางเลือกของบุคคลที่มีตัวตนทางเพศ หรือ วิถีชีวิตทางเพศที่อยู่นอกเหนือที่สังคมกำหนด

สรุปผลการวิจัย

ด้วยเหตุนี้ทำให้ทราบว่า ส่วนหนึ่งของการสร้างอัตลักษณ์ของคนข้ามเพศอาจจะมีผลมาจาก การถูกสร้างจากโครงสร้างของสังคมและปัจเจกยอมรับตามที่บรรทัดฐานสังคมส่วนใหญ่กำหนดไว้ อย่างเช่นตัวอย่างการกระทำพฤติกรรมรุนแรงของคนข้ามเพศ ยังเป็นอัตลักษณ์ในส่วนระดับปัจเจกบุคคลที่ถูกตีตราจากสังคมส่วนใหญ่ว่า พฤติกรรมเหล่านี้มีอยู่จริง นอกจากนี้ภาพที่สังคมสร้างขึ้นให้กับคนข้ามเพศเช่น การแต่งกายที่ล่อแหลม การใช้ถ้อยคำที่เหยียดหยาม การมีพฤติกรรมสุดโต่ง ฯลฯ ล้วนแต่เป็นภาพตัวแทนที่คนทั่วไปในสังคมมีต่อคนข้ามเพศ ยิ่งหากนำภาพตัวแทนนี้ไปเชื่อมโยงผูกติดกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่รัฐมีต่อคนภาพเพศแล้วยิ่งทำให้เชื่อได้ว่าการที่จะทำความเข้าใจอัตลักษณ์ที่แท้จริงของคนข้ามเพศต้องเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อคนข้ามเพศให้ได้ก่อนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ก็เพราะในภาพตัวแทนที่มีต่อคนข้ามเพศนั้นเป็นภาพที่มีในระดับปัจเจก ทั้งนี้ก็

เพราะในความเป็นจริงแล้วคนข้ามเพศก็เหมือนกับคนทั่วไปในสังคมที่บางคนยังมีมิติในการดำรงที่ดี มีการสร้างจุดเด่น ขยันทำงาน ทำให้คนในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมมีความสุข แต่คนส่วนใหญ่ในสังคมกลับยังมองไม่เห็น ทั้งนี้ก็เพราะในสังคมส่วนใหญ่ยังมีอคติและมองเพียงภาพของคนข้ามเพศในด้านลบ ซึ่งการมองในด้านลบนี้ส่งผลให้สังคมมองไม่เห็นด้านบวกของคนข้ามเพศซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของการต่อสู้ในชีวิตประจำวันของคนข้ามเพศเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม

หลายครั้งที่อัตลักษณ์ของคนข้ามเพศได้ถูกประดิษฐ์ขึ้นโดยสังคม ในความหมายทั่วไปที่คนส่วนใหญ่รู้จักจึงมักมองคนข้ามเพศในด้านลบมากกว่าด้านบวก คนทั่วไปไปมองคนข้ามเพศที่ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกมา และตีตราคนข้ามเพศเหมือนกันหมดทุกคน ในงานวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญในประเด็นของคนข้ามเพศมองตนเองอย่างไร มีการให้ระบบคุณค่าและความหมายต่อตนเองอย่างไร และมีกระบวนการตอบโต้ต่อรองกับปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจอย่างไร แต่จากข้อมูลที่ได้ในงานวิจัยพบว่าคนข้ามเพศหลายคนปฏิเสธตัวตนและอัตลักษณ์ที่สังคมนิยามให้ แต่คนข้ามเพศบางคนยอมรับในความเป็นตัวตนและอัตลักษณ์ตามแบบแผนที่สังคมสร้างขึ้น ดังนั้นจำแสดงให้เห็นว่าคนข้ามเพศเองมีความคิดเห็นต่อตนเองที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะคนข้ามเพศมีความแตกต่างด้านที่มา ประสบการณ์การใช้ชีวิต ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดมุมมองในการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันและที่สำคัญคนข้ามเพศมีการใช้อัตลักษณ์ของตนเองในการต่อรองผลประโยชน์ที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

- 1) การศึกษาอัตลักษณ์และการต่อรองบทวิधिเพศทางเลือกของคนข้ามเพศนี้ ควรมีการทำความเข้าใจถึงการต่อสู้ ต่อรองกับการจัดการ

กับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมผ่านการรวมกลุ่มของคนข้ามเพศ เพื่อมองเห็นความเข้มแข็งและพลังในการขับเคลื่อนการต่อสู้ ต่อรองที่ชัดเจนมากขึ้น

2) ควรมีการนำแนวคิดของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมมาใช้เพื่อศึกษาการต่อสู้ การต่อรอง กับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม จะทำให้ทราบถึงกลยุทธ์ที่คนข้ามเพศใช้ในการป้องกันไม่ให้เกิดความไม่เท่าเทียมในสังคม เพื่อปกป้องสิทธิ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนข้ามเพศมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Feinberg, L. (2006). *Transgender Liberation: A Movement Whose Time Has Come*. The Transgender Studies Reader. Susan Stryker and Stephen Whittle. (ed). USA: Routledge Taylor and Francis Group.
- Sedgwick, E.K. (2006). *Axiomatic*. *The Cultural Studies Reader*. 6th ed. Simon During (ed). USA: Routledge.